

รายงานผล

การถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

กรมส่งเสริมการเกษตร

พ.ศ. ๒๕๖๘

คำนำ

เอกสารฉบับนี้เป็นการถอดบทเรียนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ และแนวทางปฏิบัติที่ดีของเกษตรกรต้นแบบเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการเกษตรที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่แก่เกษตรกร ศูนย์เรียนรู้ฯ แห่งนี้ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมี นายมณี ทังไธสง เกษตรกรต้นแบบ เป็นผู้บริหารจัดการศูนย์ฯ และเป็นผู้ดำเนินการขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยเน้นการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปรับปรุงการผลิตให้มีประสิทธิภาพ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และสร้างรายได้อย่างยั่งยืน

การถอดบทเรียนในครั้งนี้ ได้รวบรวมแนวทางการดำเนินงานของ ศพก. บทเรียนจากอุปสรรคและข้อจำกัดในการดำเนินงาน ตลอดจนข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานในอนาคต โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ศพก. เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ เกษตรกรต้นแบบ และผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ โดยอาศัยวิธีการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และการวิเคราะห์ข้อมูล และกลั่นกรองเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทของศูนย์เรียนรู้ฯ แห่งอื่น หรือใช้เป็นต้นแบบในการส่งเสริมการเกษตรในระดับชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารถอดบทเรียนฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรทั่วประเทศ อีกทั้งยังเป็นการพัฒนานโยบายและการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการเกษตรในระดับพื้นที่ และสามารถนำไปใช้เป็นต้นแบบในการขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้จัดทำขอน้อมรับไว้ ณ โอกาสนี้

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

กรกฎาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรกรต้นแบบ	๑
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	
สินค้าหลัก	๒
แปลงเรียนรู้	๒
ฐานเรียนรู้	๓
หลักสูตรการเรียนรู้	๕
การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงาน	
ด้านการเกษตรระดับจังหวัด	๗
การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก.	๘
ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	
ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการเทคโนโลยี	
การเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่าง	
ให้เกษตรกรในพื้นที่	๑๒
ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร : ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำ	
นวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต	๑๖
ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์	๒๐
ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์	๒๑
ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน	๒๕
ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน	
ดำเนินงานถอดบทเรียนโดย	๒๖
กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้	๒๖
ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน	๒๖
ภาคผนวก	๒๗

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๙ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล : นายมณี ทั้งไธสง
๒. เลขประจำตัวประชาชน :
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ : ๘๖ หมู่ ๑๒ ตำบลเมืองยาง อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา
โทรศัพท์ : ๐๘๗-๙๒๕-๒๗๒๙ Facebook : มณี ทั้งไธสง Line : ๐๘๗๙๒๕๒๗๒๙
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๔๙
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา : ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
สถานบันการศึกษา
คณะ/สาขาวิชา
๖. อาชีพปัจจุบัน
☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร : ๑๕๐,๐๐๐ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. : ๒๕๕๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก : เกษตรผสมผสาน

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๒.๑ แปลงเรียนรู้การปลูกพืชผสมผสาน

๒.๒ แปลงเรียนรู้การทำนาแบบลดต้นทุน

๒.๒.๑ การไถกลบตอซัง

๒.๒.๒ การใช้ปุ๋ยพืชสด การใช้ปุ๋ยหมัก ปรับปรุงบำรุงดิน

๒.๒.๓ การใช้เครื่องหยอดเมล็ดพันธุ์

๒.๒.๔ การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน

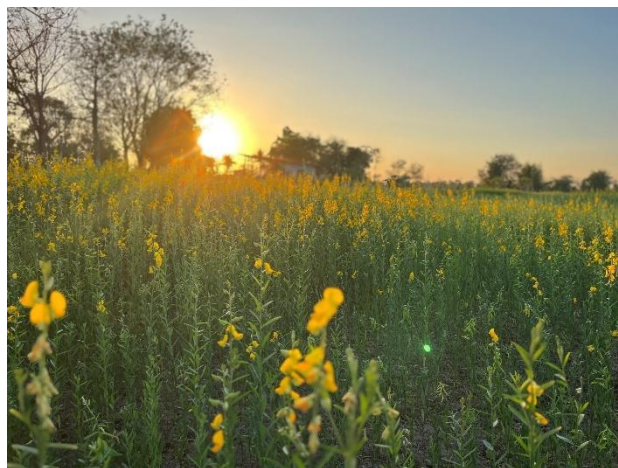

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๓.๑ ฐานการเรียนรู้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการผลิตข้าว

๓.๒ ฐานการเรียนรู้การปรับปรุงบำรุงดิน

๓.๓ ฐานการเรียนรู้การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ

๓.๔ ฐานการเรียนรู้ด้านปศุสัตว์

๓.๕ ฐานการเรียนรู้ด้านประมง

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๘ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๑.๑ การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต
- ๔.๑.๒ การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช
- ๔.๑.๓ การพัฒนาคุณภาพผลผลิต

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๒.๑ การทำเกษตรแบบผสมผสาน
- ๔.๒.๒ เศรษฐกิจพอเพียง
- ๔.๒.๓ การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๓.๑ การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
- ๔.๓.๒ การผลิตน้ำหมักชีวภาพ และปุ๋ยอินทรีย์

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร : การทำเกษตรแบบผสมผสาน

หลักสูตรเกษตรผสมผสานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองยาง มีความโดดเด่นตรงที่เน้นการใช้ทรัพยากรในพื้นที่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยผสมผสานการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และการจัดการน้ำให้เกื้อกูลกัน เกิดระบบนิเวศการเกษตรที่สมดุลและยั่งยืน ช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มความมั่นคงทางอาหาร และสร้างรายได้หลายทางในเวลาเดียวกัน อีกทั้งยังมุ่งเน้นการปฏิบัติจริง ผ่านการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบและการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนได้ทันที พร้อมสร้างภูมิคุ้มกันให้ครัวเรือนรับมือกับความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ :

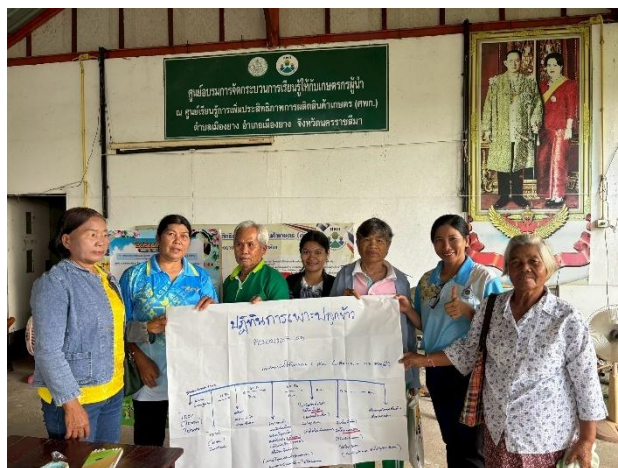
- ๑. เพื่อส่งเสริมการพึ่งพาตนเองด้านอาหารและรายได้
- ๒. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดความเสี่ยงจากการทำเกษตรเชิงเดี่ยว
- ๓. เพื่อสร้างต้นแบบแปลงเรียนรู้เกษตรผสมผสานในระดับชุมชน

หลักสูตร : ประกอบด้วย

- ๑. แนวคิดและหลักการการทำเกษตรผสมผสาน
- ๒. การวางแผนการผลิตพืชและเลี้ยงสัตว์ร่วมกัน
- ๓. การวิเคราะห์ต้นทุนและเพิ่มมูลค่าผลผลิต
- ๔. การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพจากวัสดุในฟาร์ม
- ๕. การบริหารจัดการน้ำในการทำเกษตรผสมผสาน

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ :

๑. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) : ผ่านการบรรยายโดยเกษตรกรต้นแบบ เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกิจกรรมกลุ่มย่อย
๒. การศึกษาดูงานภายในศูนย์เรียนรู้ : เยี่ยมชมฐานเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ฐานปุ๋ยหมักชีวภาพ
๓. การสาธิต : สาธิตการทำปุ๋ยหมัก
๔. การติดตามและให้คำปรึกษาหลังการอบรม : ลงพื้นที่ให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหา

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรก็ตาม ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ได้เข้ามามีบทบาทในการร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการระดับจังหวัดอย่างต่อเนื่อง โดยใช้แนวทางการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคประชาชน และเครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่ โดยแลกเปลี่ยนข้อมูลสถานการณ์การเกษตรในพื้นที่ นำเสนอปัญหา อุปสรรค ความต้องการของเกษตรกร เพื่อร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรของจังหวัดนครราชสีมาให้เกิดประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองต่อปัญหาในพื้นที่ และนำไปสู่การขับเคลื่อนงานด้านเกษตรที่ โดยมีรายละเอียดแนวทางการมีส่วนร่วม ดังนี้

๑. การประชุมคณะกรรมการ ศพก. และเครือข่าย ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ

ศพก. ได้เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการ ศพก. และเครือข่าย เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันในพื้นที่ นำเสนอข้อมูลเชิงพื้นที่ ปัญหา อุปสรรค และความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ พร้อมทั้งร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนางานด้านการเกษตรต่อไป

๒. กำหนดแนวทางพัฒนาและแผนการดำเนินงาน

นำข้อมูลหรือข้อคิดเห็นของสมาชิก/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อเสนอแผนงาน/กิจกรรมตามปัญหาในการจัดทำแผนฯ ส่งให้สำนักงานเกษตรอำเภอรวบรวมเสนอต่อในระดับจังหวัดต่อไป

๓. การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย

ดำเนินการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น สำนักงานปศุสัตว์ สถานีพัฒนาที่ดิน และสำนักงานประมง เพื่อบูรณาการแผนงานด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง และดิน บำรุง ให้มีความสอดคล้องตามแผนงาน

๔. การติดตามและขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ

ร่วมกันผลักดันให้แผนปฏิบัติการเกิดผลในระดับพื้นที่ พร้อมทั้งติดตามความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้แผนเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนราย ศพก. มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดทิศทางในการดำเนินงานของ ศพก. ให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสถานการณ์จริงในพื้นที่ และสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีกระบวนการดังต่อไปนี้

๑. การประชุมคณะกรรมการ ศพก. และเครือข่าย

จัดประชุมคณะกรรมการ ศพก. และเครือข่าย เพื่อนำข้อมูลสถานการณ์จริงในพื้นที่มาวิเคราะห์ และจัดทำแผนฯ ให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกร

๒. การรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำแผน

จัดทำร่างแผนร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ โดยกำหนดกิจกรรม/เป้าหมาย/ตัวชี้วัด/งบประมาณ พิจารณากลุ่มสินค้าเกษตรหลักของศูนย์ฯ เพื่อให้แผนฯ มีความสอดคล้องกับศักยภาพของศูนย์ฯ

๓. ประชุมกลั่นกรองแผนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จัดประชุมร่วมกับหน่วยงานภาคีเพื่อปรับปรุงแผนให้สมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของศูนย์ฯ ที่วางไว้

๔. การจัดทำกิจกรรมรายปี

กำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการในรอบปี เช่น การอบรมถ่ายทอดความรู้ การเข้าร่วม กิจกรรม Field Day การพัฒนาเกษตรกรต้นแบบ ฯลฯ พร้อมทั้งกำหนดงบประมาณ หน่วยงาน รับผิดชอบ และกลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจน

ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ

- ประธานและคณะกรรมการ ศพก.
- คณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่
- เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยาง
- หน่วยงานสนับสนุนในพื้นที่ (กรมส่งเสริม และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)
- ผู้นำชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- เกษตรกรในพื้นที่ที่มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม

แผนคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ

ภาคผนวก 3.1

แผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ
เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอ.....เมืองยาง.....จังหวัด.....นครราชสีมา..... ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

แผนคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ
				ต.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	ก.ย.68	
1. ประชุมชี้แจง CoO และ จนท.																ศพก., CoO, สนง.เกษตรอำเภอ
2. การวิเคราะห์ศักยภาพ																
2.1 วิเคราะห์เพื่อกำหนดแผนการพัฒนา ศพก.	1	ศูนย์				↔										ศพก., สนง.เกษตรอำเภอ, CoO
2.2 วิเคราะห์เพื่อการพัฒนาศูนย์เครือข่าย	10	ศูนย์			↔	ทุกศูนย์										ศพก., สนง.เกษตรอำเภอ, CoO
3.การพัฒนาศักยภาพ ศพก.และศูนย์เครือข่าย			10,000													
3.1 จัดทำแผนการพัฒนา ศพก.	1	ศูนย์			↔											ศพก., CoO, สนง.เกษตรอำเภอ
3.2 การปรับปรุงฐานเรียนรู้	1	ศูนย์														ศพก.หลัก, สนง.เกษตรอำเภอ, ศูนย์วิจัยข้าว, สถานีพัฒนาที่ดิน, สนง.ประมง, สนง.ตรวจบัญชี, สนง.ปศุสัตว์
- เตรียมการ					↔											
- ปรับปรุงข้อมูล							↔									
- ปรับปรุงฐานเรียนรู้									↔							
- จัดทำเอกสารเผยแพร่													↔			
3.3 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้	1	ศูนย์														ศพก., สนง.เกษตรอำเภอ, ศูนย์วิจัยข้าว, สถานีพัฒนาที่ดิน, สนง.ประมง, สนง.ตรวจบัญชี, สนง.ปศุสัตว์
- เตรียมการ / วางแผน						↔										
- ดำเนินการ								↔								
3.4 การปรับปรุง/จัดทำข้อมูลประจำ ศพก.	1	ศูนย์														ศพก., สนง.เกษตรอำเภอ, ศูนย์วิจัยข้าว, สถานีพัฒนาที่ดิน, สนง.ประมง, สนง.ตรวจบัญชี, สนง.ปศุสัตว์
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน ข้อมูลวิชาการ ข้อมูลข่าวสารด้าน								↔								
3.5 พัฒนาศูนย์เครือข่าย	1	ศูนย์	5,000													
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย						↔	ทุกศูนย์									ศพก., สนง.เกษตรอำเภอ, ศูนย์วิจัยข้าว, สถานีพัฒนาที่ดิน, สนง.ประมง, สนง.ตรวจบัญชี, สนง.ปศุสัตว์
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย							↔									
- ปรับปรุง/พัฒนา								↔								
3.6. คณะกรรมการ ศพก.																
- ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับอำเภอ	4/10	ครั้ง/ราย	4,000			↔										ศพก., สนง.เกษตรอำเภอ
- ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงหลังผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยี	10	ศูนย์												ทุก ศพก.		ศพก., สนง.เกษตรอำเภอ
4. การให้บริการของ ศพก.																
4.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	12	ครั้ง							ทุก ศพก.							ศพก.
4.2 การให้บริการด้านการเกษตร	12	ครั้ง							ทุก ศพก.							ศพก.
4.3 Field Day	1	ศูนย์														สนง.เกษตรอำเภอ
4.4 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน	11	ศูนย์							ทุก ศพก.							ศพก.
5. การอบรมเกษตรกร	10	ราย							↔							

แผนปฏิบัติงาน ศพก. ระดับอำเภอ

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

แผน ราย ศพก.

อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ประจำปีงบประมาณ 2568

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นายมนี ทั้งไธสง สินค้าหลัก ข้าว

จุดเด่น 1. มีฐานเรียนรู้ และองค์ความรู้ ตรงกับสภาพพื้นที่และความต้องการของเกษตรกร 2.มีองค์ความรู้ด้านการผลิตข้าว 3.การทำเกษตรแบบไร่นาสวนผสม

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ต.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	ก.ย.68	
1. การเตรียมการ																
ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพก.และเครือข่าย	4	ครั้ง	4,000			←ครั้งที่ 1→		←ครั้งที่ 2→				←ครั้งที่ 3,4→				
ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา ศพก.						←→		←→				←→				
กำหนดแนวทางพัฒนาและแผนการดำเนินงาน						←→		←→				←→				
พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้						←										→
2.การพัฒนาศักยภาพ ศพก.																
2.1 การปรับปรุงฐานเรียนรู้																
ฐานเรียนรู้ เรื่อง ด้านปศุสัตว์	1	ฐาน		←												→
ฐานเรียนรู้ เรื่อง การทำบัญชี	1	ฐาน							←1 มี.ค. 30 เม.ย.→							
ฐานเรียนรู้ เรื่อง การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมัก	1	ฐาน					←1 ม.ค. 28 ก.พ.→									
ฐานเรียนรู้ เรื่อง การทำเกษตรผสมผสาน	1	ฐาน		←												→
2.2 การปรับปรุง/จัดทำ/ข้อมูลประจำ ศพก.	1	เรื่อง														
ข้อมูลพื้นฐานชุมชน							←→									
ข้อมูลวิชาการ				←												→
ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร				←												→
2.3 พัฒนาศูนย์เครือข่าย																
คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย						←→										
วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย						←→										
ปรับปรุง/พัฒนา ฯลฯ													←			→

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ต.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	ก.ย.68	
2.4 คณะกรรมการ ศพท.																
ประชุมคณะกรรมการ ศพท.	12	ครั้ง		←												→
ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงหลังผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยี													←			→
3. การให้บริการของ ศพท.																
3.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	12	ครั้ง		←												→
3.2 การให้บริการด้านการเกษตร				←												→
3.3 Field Day	1/40	ครั้ง/ราย														
เตรียมการก่อนจัดงาน							←									→
* ประชาสัมพันธ์							←									→
* เตรียมสถานที่/วัสดุอุปกรณ์							←									→
* เตรียมเกษตรกร							←									→
* นิทรรศการ							←									→
* ประสานการสนับสนุนหน่วยงานภาคี							←									→
ดำเนินงานจัดงาน							←									→
สรุปผล							←									→
3.4 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน		ครั้ง		←												→
4. การอบรมเกษตรกร																
การอบรมเกษตรกรผู้นำตามหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ของ ศพท. ตลอดฤดูกาลผลิตตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร	3/10	ครั้ง/ราย	7,500				ครั้งที่ 1	←			ครั้งที่ 2,3					→
สรุปผลการอบรม														←		→
5. พัฒนาศักยภาพ																
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองและสมาชิก				←												→
6. ติดตามประเมินผลและรายงาน																
6.1 การรายงานความก้าวหน้า				←						ทุกวัน ที่ 27 ของเดือน						→
6.2 สรุปผลการดำเนินงาน													←			→

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

นายมนี หังไรสง เป็นเกษตรกรที่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว คือ ปลูกข้าวนาปี ทำให้ประสบปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์ และด้วยอำเภอเมืองยางเป็นพื้นที่นอกเขตชลประทาน อาศัยน้ำฝนในการทำเกษตรเป็นหลัก ทำให้ข้าวได้รับผลผลิตน้อยและไม่ได้คุณภาพ ด้วยใจรักทางด้านการเกษตรจึงศึกษาหาความรู้ เริ่มศึกษาดูงานด้านเกษตรหลายพื้นที่ และได้แนวคิดการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร จึงแบ่งพื้นที่ทำการเกษตรเป็นส่วนๆ ตามหลักทฤษฎีใหม่ มีกิจกรรมทางการเกษตรที่หลากหลาย ได้แก่ ปลูกข้าว ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก ด้านปศุสัตว์ มีการเลี้ยงไก่ไข่ เลี้ยงสุกร เลี้ยงโค เลี้ยงควาย และด้านประมง เลี้ยงปลานิล ปลาตะเพียน เป็นต้น ซึ่งเป็นระบบการผลิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่เกษตรกรสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ และเป็นเกษตรกรต้นแบบที่ถือเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่ได้มาศึกษาดูงานเพื่อขยายผลไปยังพื้นที่ใกล้เคียง เป็นการสืบทอดแนวทางด้านเศรษฐกิจพอเพียง/ศาสตร์พระราชายังยืนต่อไป

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

อำเภอเมืองยางเป็นพื้นที่นอกเขตชลประทาน อาศัยน้ำฝนในการทำเกษตรเป็นหลัก ทำให้ข้าวได้รับผลผลิตน้อยและไม่ได้คุณภาพ และราคาผลผลิตจากพืชเชิงเดี่ยวที่ผันผวน ทำให้รายได้ไม่แน่นอน ความเสี่ยงจากโรคและแมลงที่อาจทำลายผลผลิตทั้งหมดในคราวเดียว นอกจากนี้ ต้นทุนการผลิตยังเพิ่มสูงขึ้นจากเมล็ดพันธุ์ปุ๋ย และสารเคมี ประกอบกับปัญหาทรัพยากรดินและน้ำที่เสื่อมโทรม ปัญหาและความท้าทายเหล่านี้ได้ผลักดันให้เกษตรกรหันมาสู่การทำเกษตรแบบผสมผสาน และมีการนำวิชาการและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้แก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อกระจายความเสี่ยง ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด พึ่งพาตนเองได้ และสร้างความมั่นคงทางอาหาร รวมถึงสร้างรายได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

นายมนั ทังไรสง ได้นำองค์ความรู้และเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่มาปรับใช้ในแปลงปลูก เพื่อแก้ปัญหาและตอบสนองต่อข้อจำกัดด้านทรัพยากรและสภาพแวดล้อมของพื้นที่ ได้แก่

๑. การปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน โดยใส่ปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมัก ที่ได้มาจาก มูลวัว มูลไก่ ฟางหมัก เศษพืชที่ย่อยสลาย และมีการใช้ปุ๋ยพืชสดบดเพื่อไถกลบก่อนปลูกพืชหลัก อีกทั้งยังคลุมดินด้วยเศษพืช/ฟาง เพื่อรักษาความชื้นและย่อยสลายเป็นอินทรีย์วัตถุ

๒. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยได้รับการสนับสนุนจากสถานีพัฒนาที่ดิน ในการเก็บตัวอย่างดิน วิเคราะห์ และจัดทำคำแนะนำการใช้ปุ๋ยรายแปลง

๓. การใช้ฮอร์โมนไข่เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว ช่วยบำรุงต้นข้าว เสริมความแข็งแรง และเพิ่มน้ำหนักรวง

๔. การใช้สารชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูข้าว ในการควบคุมของศัตรูข้าว เช่น เชื้อราไตรโครเดอร์มา เชื้อราบิวเวอร์เรีย ฆีตพันธุ์ข้าว

๕. การใช้เครื่องหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าว ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเพาะปลูกข้าว ลดเวลาและแรงงานเมื่อเทียบกับการหว่านด้วยมือ ช่วยลดปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ ลดความหนาแน่นเกินไปของต้นข้าว ซึ่งช่วยป้องกันปัญหาโรคและแมลง ส่งผลให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและลดต้นทุนการผลิต

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๑. วิเคราะห์สาเหตุและปัญหาพื้นที่ เช่น ผลผลิตต่ำ ต้นทุนสูง
๒. วางแผนการนำไปใช้ เลือกเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับทรัพยากร และความรู้ของเกษตรกร
๓. ทดลองและปรับใช้จริงในแปลงเรียนรู้โดยเน้นสอดคล้องกับสภาพพื้นที่
๔. ติดตามผลและเก็บข้อมูลผลการเปลี่ยนแปลง
๕. ขยายผลผ่านฐานเรียนรู้ในศูนย์ฯ เพื่อถ่ายทอดให้เกษตรกรในชุมชน

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

๑. การจัดการดิน :

- เก็บตัวอย่างดินส่งตรวจวิเคราะห์ที่สำนักงานพัฒนาที่ดิน
- ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและอัตราที่เหมาะสมกับพืช
- บำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด และใช้เศษวัสดุทางการเกษตร เช่น ฟาง ชีไค ขี้วัว แกลบดิบ เพิ่มจุลินทรีย์ในดิน

๒. การจัดการพืช :

- คัดเลือกพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ ให้ผลผลิตดี ด้านทานโรคแมลง ทนแล้ง
- ใช้เมล็ดพันธุ์หรือพันธุ์ปลูกที่ได้มาตรฐาน มาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ
- วางแผนการปลูกให้เหมาะสมกับฤดูกาลและความต้องการตลาด
- การจัดการดินและปุ๋ยสำหรับพืช เตรียมดินให้อุดมสมบูรณ์ก่อนปลูก ใส่ปุ๋ยในปริมาณที่เหมาะสมตามผลวิเคราะห์ดินและความต้องการของพืช
- การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช โดยใช้ชีวภัณฑ์ และใช้หลักการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) ฝ้าระวัง สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ และใช้สารเคมีเมื่อจำเป็นเท่านั้น
- การเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวในระยะที่เหมาะสมเพื่อคุณภาพสูงสุด

๓. การจัดการฟาร์มและแปลงเรียนรู้ :

- จัดทำแปลงเรียนรู้เกษตรผสมผสาน พืช – สัตว์- ประมง แบบมีการหมุนเวียนทรัพยากร
- การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น ระบบน้ำหยด โดรนพ่นปุ๋ย ฯลฯ
- การถ่ายทอดความรู้และการมีส่วนร่วม โดยการจัดอบรม สาธิต ให้เกษตรกรหรือผู้มาเยี่ยมชม มีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติจริงเปิดให้เป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรด้วยกัน

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร : ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๔ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าว	พื้นที่ปลูกจำนวน ๙ ไร่
๑.๒) มะม่วง	พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ งาน
๑.๓) ขนุน	พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ งาน
๑.๔) ใผ่	พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ งาน
๑.๕) ยางนา	พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ งาน

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลานิล จำนวน ๒๐๐ ตัว

๒.๒) ปลาตะเพียน จำนวน ๒๐๐ ตัว

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๔ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) หมู จำนวน ๒๐ ตัว

๓.๒) วัว จำนวน ๕ ตัว

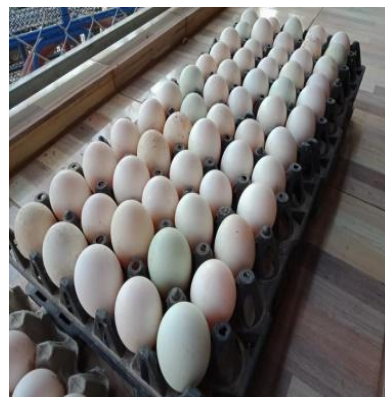
๓.๓) กระบือ จำนวน ๒ ตัว

๓.๔) ไก่ไข่ จำนวน ๕๐ ตัว

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า เกษตรผสมผสาน มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) เมล็ดพันธุ์ข้าว	เป็นเงิน ๒๕๐ บาท/ไร่
๑.๒) ค่าไถนา (๒ รอบ)	เป็นเงิน ๕๐๐ บาท/ไร่
๑.๓) ค่าหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าว	เป็นเงิน ๑๕๐ บาท/ไร่
๑.๔) ค่าปุ๋ยเคมี (ใส่ข้าว)	เป็นเงิน ๒๘๐ บาท/ไร่
๑.๕) ค่าแรงงานฉีดฮอร์โมนไข่	เป็นเงิน ๑๐๐ บาท/ไร่
๑.๖) ค่ารถเกี่ยว	เป็นเงิน ๕๐๐ บาท/ไร่
๑.๗) ค่าต้นพันธุ์	เป็นเงิน ๐ บาท/ไร่
๑.๘) ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ	เป็นเงิน ๐ บาท/ไร่
๑.๙) ปุ๋ยอินทรีย์/ปุ๋ยคอก	เป็นเงิน ๐ บาท/ไร่
๑.๑๐) แม่พันธุ์ไก่ไข่ (๕๐ ตัว)	เป็นเงิน ๓๐ บาท/ตัว
๑.๑๑) แม่พันธุ์สุกร	เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท/ตัว
๑.๑๒) พันธุ์ปลา	เป็นเงิน ๒๐๐ บาท/ไร่
๑.๑๓) อาหารสุกร	เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท/ปี
๑.๑๔) อาหารไก่ไข่	เป็นเงิน ๓๕,๐๐๐ บาท/ปี
๑.๑๕) อาหารปลา	เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต	๙๖,๔๘๐ บาท/ไร่
รายได้	๑๕๐,๐๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

- ๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ไข่ไก่
เฉลี่ยรายได้วันละ ๒๐๐ บาท/วัน
- ๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ หน่อไม้ต้ม หน่อไม้ดอง
เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๑,๐๐๐ บาท/สัปดาห์
- ๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าว ขี้วัว ปลานิล ปลาตะเพียน น้ำส้มควันไม้
เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๖,๐๐๐ บาท/เดือน
- ๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าว หมู วัว ขนุน มะม่วง
เฉลี่ยรายได้ปีละ ๑๓๔,๔๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

๑. สร้างความมั่นคงทางอาหาร มีผลผลิตหลากหลาย ทั้งพืช ผัก ผลไม้ และสัตว์เลี้ยง ทำให้มีอาหารปลอดภัยบริโภคตลอดปี
๒. เพิ่มรายได้และลดรายจ่าย ขายผลผลิตส่วนเกินสร้างรายได้เสริม และลดค่าใช้จ่ายจากการซื้ออาหารและวัตถุดิบ
๓. ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด นำของเหลือใช้จากกิจกรรมหนึ่งไปใช้ในอีกกิจกรรม เช่น ฟางข้าวเป็นอาหารสัตว์ มูลสัตว์เป็นปุ๋ยอินทรีย์
๔. ลดความเสี่ยงจากความผันผวน การมีหลายกิจกรรมช่วยกระจายความเสี่ยง หากผลผลิตชนิดหนึ่งเสียหายยังมีรายได้จากอย่างอื่นมาทดแทน
๕. สร้างทักษะและความรู้ ได้เรียนรู้การจัดการพืช สัตว์ และทรัพยากรธรรมชาติอย่างบูรณาการ ทำให้สามารถพัฒนาและปรับตัวได้ตามสถานการณ์

ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น

๑. เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ เกษตรกรรายอื่นสามารถเข้ามาศึกษาดูงาน เรียนรู้เทคนิคการจัดการพืช สัตว์ และทรัพยากรที่หลากหลายจากการปฏิบัติจริง
๒. ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ ช่วยให้เพื่อนเกษตรกรได้รับแนวคิด วิธีการ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตน
๓. เป็นแรงบันดาลใจให้เกษตรกรรายอื่นเห็นคุณค่าของการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และการลดต้นทุนด้วยวิถีธรรมชาติ
๔. สร้างเครือข่ายความร่วมมือ เกิดการรวมกลุ่มเป็นเครือข่าย เช่น แปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)

๕. เพิ่มความมั่นคงทางอาหารในชุมชน ผลผลิตหลากหลายช่วยให้ชุมชนมีอาหารเพียงพอ ลดการพึ่งพาจากภายนอก และสร้างความปลอดภัยด้านอาหารร่วมกัน

ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

๑. สร้างความมั่นคงทางอาหาร ชุมชนมีผลผลิตหลากหลายและเพียงพอ ลดการพึ่งพาอาหารจากภายนอก

๒. เสริมสร้างเศรษฐกิจท้องถิ่น ผลผลิตส่วนเกินจากการเกษตรผสมผสานสามารถจำหน่ายภายในชุมชน เกิดการหมุนเวียนรายได้

๓. เป็นแหล่งถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และแนวทางการจัดการเกษตรแบบยั่งยืนให้กับคนในชุมชน

๔. สร้างความสามัคคีและเครือข่ายความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนผลผลิต เมล็ดพันธุ์ หรือการช่วยเหลือกันด้านแรงงาน ทำให้คนในชุมชนมีความสามัคคีกัน

๕. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้วิถีเกษตรแบบผสมผสานช่วยลดการใช้สารเคมีและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน น้ำ และระบบนิเวศในชุมชน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการกิจกรรมการเกษตรที่ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ได้ดำเนินการนั้น มีส่วนช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างชัดเจน เช่น

๑. การจัดการดิน ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยพืชสด และเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี พ้นพื้ความอุดมสมบูรณ์ของดิน

๒. การจัดการน้ำ ขุดสระเก็บกักน้ำไว้ในฤดูแล้ง ลดความเสี่ยงจากการขาดน้ำและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ

๓. การควบคุมศัตรูพืชแบบชีวภาพ ใช้เชื้อจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ (เช่น ไตรโคเดอร์มา, บีเอส) หรือการเลี้ยงสัตว์ช่วยกำจัดวัชพืชและแมลงศัตรู ลดการใช้สารเคมีอันตราย

๔. การปลูกพืชหลากหลาย ช่วยเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ รักษาสมดุลของระบบนิเวศ และลดความเสี่ยงจากโรคหรือแมลงระบาด

๕. การจัดการขยะและของเหลือใช้ การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ หรือก๊าซชีวภาพจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ลดปัญหามลพิษและสร้างมูลค่าเพิ่ม

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑. การอนุรักษ์ดิน การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยพืชสด และการปลูกพืชบำรุงดิน ช่วยฟื้นฟูดิน ลดการเสื่อมโทรมของดิน และป้องกันการพังทลายของหน้าดิน

๒. การอนุรักษ์น้ำ การขุดสระเก็บน้ำ การทำฝายชะลอน้ำ และการใช้น้ำอย่างประหยัด ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและลดความเสี่ยงจากภัยแล้ง

๓. การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การปลูกพืชหลากหลายชนิด เลี้ยงสัตว์ร่วมกับการปลูกพืช และการใช้วิธีชีวภาพควบคุมศัตรูพืช ช่วยสร้างสมดุลในระบบนิเวศและรักษาความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่

๔. การลดการใช้สารเคมี การทำเกษตรอินทรีย์และการใช้สารชีวภัณฑ์ ลดการปนเปื้อนในดินและน้ำ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัยต่อคนและสัตว์

๕. การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและหมุนเวียน การนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ฟาง ข้าว มูลสัตว์ หรือเศษพืช มาทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ช่วยลดของเสียและเพิ่มคุณค่าให้กับทรัพยากร

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองยาง (ศพก.) สามารถรวบรวม จัดเก็บ และวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ได้อย่างเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลด้านพื้นที่ เพาะปลูก ชนิดพืชที่เหมาะสม ปริมาณผลผลิต ต้นทุนการผลิต ตลอดจนสภาพดิน น้ำ และสภาพแวดล้อมที่มีผล ต่อการทำเกษตร ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ได้ถูกนำมาใช้ประกอบการวางแผนการผลิต การแก้ไขปัญหา และการพัฒนา กิจกรรมการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่จริง อีกทั้งยังเป็นฐานข้อมูลสำคัญในการให้คำปรึกษาและถ่ายทอด ความรู้แก่เกษตรกรรายอื่นในชุมชน ทำให้การทำงานของ ศพก. มีทิศทางชัดเจนและตอบสนองต่อความต้องการ ของเกษตรกรได้อย่างตรงจุด

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองยาง (ศพก.) สามารถทำหน้าที่ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้ง เชิงทฤษฎีและปฏิบัติจริง มีการจัดอบรมและศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง โดยเกษตรกรเจ้าของแปลงเรียนรู้ ทำหน้าที่ เป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ตรง ช่วยให้ผู้เข้าร่วมสามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้ อย่างเหมาะสม ส่งผลให้เกิดการยอมรับและเชื่อมั่นในบทบาทของศูนย์ในฐานะแหล่งเรียนรู้ที่แท้จริงของชุมชน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึง การรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองยาง (ศพก.) เป็นแหล่งให้ คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรในพื้นที่อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพ ทั้งในเรื่องการจัดการพืช การ เลี้ยงสัตว์ การจัดการทรัพยากร และการใช้เทคโนโลยีเกษตร รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนและให้คำแนะนำแก่ เกษตรกร ทำให้เกษตรกรได้รับแนวทางแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม ส่งผลให้การทำเกษตรมีประสิทธิภาพมากขึ้นและ สร้างความเชื่อมั่นต่อบทบาทของศูนย์ในชุมชน

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองยาง (ศพก.) มีบทบาทเป็น แหล่งรวมข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร ทั้งข้อมูลพันธุ์พืช ปุ๋ย การจัดการศัตรูพืช และเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ พร้อมทั้งเผยแพร่ความรู้ด้านวิชาการให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ ผ่านการจัดอบรม และให้คำปรึกษา ส่งผลให้ เกษตรกรมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่ถูกต้อง สามารถปรับใช้เทคนิคการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่และ สภาพแวดล้อมของตน

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

ช่องทางในการขยายผล ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จัดอบรมให้ความรู้ทั้งเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ พร้อมใช้แปลงเรียนรู้เป็นสถานที่ทดลองและสาธิตเทคนิคต่าง การถ่ายทอดโดยเกษตรกรต้นแบบช่วยให้ความรู้ถูกนำไปปรับใช้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกัน ศพก.ใช้เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ปัญหา และผลสำเร็จจากการทดลอง) ช่วยเกษตรกรแก้ไขปัญหาและปรับปรุงวิธีการปฏิบัติทันที ทำให้การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติเป็นไปอย่างครอบคลุม มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

เกษตรกรนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติ เกษตรกรที่ได้รับองค์ความรู้จากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จะนำความรู้และเทคนิคที่เรียนรู้ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองอย่างเป็นระบบ ทั้งการจัดการดิน น้ำ พืช และสัตว์เลี้ยง การใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ เช่น การทำเกษตรผสมผสาน การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือการควบคุมศัตรูพืชแบบชีวภาพ และเกษตรกรเหล่านี้ยังสามารถถ่ายทอดต่อให้เพื่อนเกษตรกรในชุมชน ผ่านการแลกเปลี่ยนความรู้ การให้คำปรึกษา ทำให้ผลองค์ความรู้ที่ได้รับถูกขยายออกไปอย่างกว้างขวาง เกิดการปรับปรุงการผลิตที่เหมาะสม ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชนเกษตรอย่างเป็นรูปธรรม

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติ เกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติจะมีความสามารถในการจัดการแปลงและฟาร์มอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถเลือกพันธุ์พืชและสัตว์ที่เหมาะสม ใช้ปุ๋ยและน้ำอย่างคุ้มค่า และควบคุมศัตรูพืชได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลง ผลผลิตเพิ่มขึ้น และมีคุณภาพดีขึ้น เกิดการใช้เทคโนโลยีและวิธีการเกษตรที่ยั่งยืน และสามารถถ่ายทอดความรู้หรือประสบการณ์ที่ได้ต่อเพื่อนเกษตรกรในชุมชน ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนทั้งในระดับครัวเรือนและชุมชน

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
 การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่เกิดขึ้นผ่านความร่วมมือระหว่างศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งศพก.ทำหน้าที่เป็น ตัวกลางในการประสานงาน รับฟังความต้องการและปัญหาของเกษตรกร จัดกิจกรรมฝึกอบรม ถ่ายทอดความรู้ และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีหรือแนวปฏิบัติที่เหมาะสม หน่วยงานในพื้นที่ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ และกลุ่มเกษตรกร สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน ปรับปรุงกิจกรรม และติดตามผลการดำเนินงานร่วมกัน ทำให้การพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรมีความสอดคล้องกับความต้องการ ของเกษตรกร เกิดการขยายผลและสร้างความยั่งยืนในชุมชน

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

นายมนี หังไรสง เป็นเกษตรกรต้นแบบที่มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและนโยบายของศูนย์ วางแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับนโยบายเกษตรระดับอำเภอและจังหวัด พร้อมทั้งประสานงานระหว่างเกษตรกร ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น พร้อมเสนอแนะแนวทางปรับปรุง สนับสนุนและถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติจริงในพื้นที่ และสร้างเครือข่ายเพื่อ ขยายผลกิจกรรม ศพก. ไปสู่ชุมชนและเกษตรกรรายอื่น ทำให้เกิดการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนและ ครอบคลุมทุกมิติ

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน
 นายมณี หังไธสง มีความภูมิใจที่ได้เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ของอำเภอเมืองยาง ซึ่ง ศพก.เป็นแหล่งเรียนรู้และต้นแบบด้านการเกษตรแบบผสมผสาน สามารถให้ความรู้ ถ่ายทอดเทคนิค และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ศพก.มีส่วนช่วยให้เกษตรกรเพิ่ม ผลผลิต ลดต้นทุน และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน อีกทั้งยังเป็นแรงบันดาลใจให้เกษตรกรรายอื่นนำแนวทาง ที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติจริง ทำให้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง ความสำเร็จเหล่านี้สะท้อนถึงความภูมิใจที่ ศพก. มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเกษตรกรรมสู่ความยั่งยืนและเป็นที่ยอมรับในระดับพื้นที่

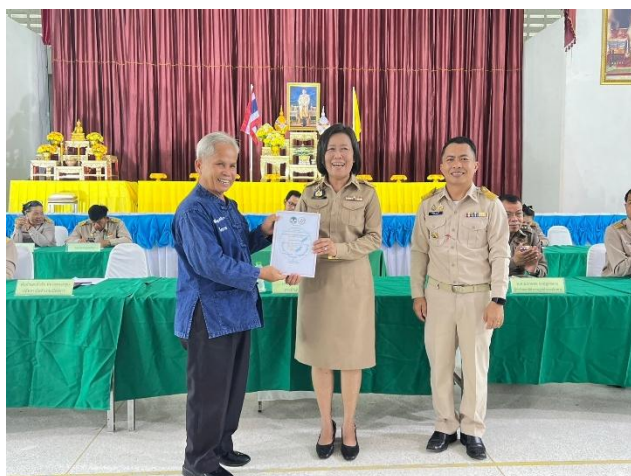
๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

นายมณี หังไธสง ในฐานะเกษตรกรต้นแบบ ได้แสดงออกผ่านการนำทิศทางและนโยบาย ของศูนย์ฯ อย่างชัดเจน มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการเกษตรและชุมชนอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งสามารถประสานงาน และสร้างความร่วมมือระหว่างเกษตรกร หน่วยงานราชการ และชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีจิตอาสาใน การให้คำปรึกษา ถ่ายทอดความรู้ และแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรโดยไม่หวังผลตอบแทน เพื่อนำไปสู่การพัฒนา ทักษะและคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ ทำให้ ศพก.เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่เชื่อถือได้และสร้างแรงบันดาลใจให้เกษตรกรรายอื่นเข้าร่วมพัฒนาการเกษตรอย่างต่อเนื่อง

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

นายมณี หังไธสง อุทิศเวลา แรงกาย และความรู้เพื่อพัฒนาการเกษตรและชุมชนโดยไม่ หวังผลตอบแทน โดยมุ่งมั่นให้เกษตรกรได้รับความรู้ เทคนิค และคำปรึกษาที่ถูกต้อง นำไปปรับใช้ในพื้นที่ของ ตนเองได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งประสานงานกับหน่วยงานและชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาและสร้างความเข้มแข็ง ให้กับเครือข่ายเกษตรกร การเสียสละเหล่านี้ช่วยสร้างความยั่งยืนในการพัฒนาการเกษตร ส่งเสริมความเข้มแข็ง ของชุมชน และทำให้ศพก.เป็นต้นแบบของการทำงานเพื่อส่วนรวมอย่างแท้จริง

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“การทำงานต้องยึดหลักความเสียสละ ซื่อสัตย์ และจริงใจ” โดยต้องตระหนักเสมอว่าการพัฒนาการเกษตรไม่สามารถทำได้เพียงลำพัง แต่ต้องอาศัยความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย จึงมุ่งเน้นการทำงานเชิงรุก การถ่ายทอดความรู้ให้เกิดผลจริงในพื้นที่ และการสร้างแรงบันดาลใจให้เกษตรกรมีความมั่นใจที่จะปรับเปลี่ยนวิถีการผลิตไปสู่แนวทางที่ยั่งยืน ข้อคิดนี้ทำให้การทำงานเต็มไปด้วยความมุ่งมั่น อดทน และพร้อมก้าวข้ามอุปสรรคเพื่อประโยชน์ของเกษตรกรและชุมชนเป็นสำคัญ

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- ๑.๑ นายสุวัฒน์ ลายกิ่ง เกษตรอำเภอเมืองยาง
- ๑.๒ นางสาวยุพา มิตรมั่งกร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- ๑.๓ นางสาวพฤษวัลย์ เพิ่มนาม นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- ๑.๔ นางสาวภิญญาดา แก้ววิหาร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- ๒.๑ กำหนดเป้าหมายการถอดบทเรียน
 - ระบุวัตถุประสงค์
- ๒.๒ วางแผนและเตรียมข้อมูล
 - รวบรวมข้อมูลจากรายงานเดิม ภาพถ่าย วิดีโอ และสถิติการดำเนินงาน
- ๒.๓ การเก็บข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
 - การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)
 - การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
 - การสังเกตการณ์ (Observation)
- ๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล
 - ใช้เทคนิค Timeline เพื่อเรียงลำดับเหตุการณ์
 - ใช้ SWOT Analysis วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค
- ๒.๕ การสรุปและถอดบทเรียน
 - จัดทำเป็นเอกสารสรุปพร้อมข้อเสนอแนะ
 - ถ่ายทอดผลการถอดบทเรียนและส่งข้อมูลให้กับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

๓.๑ ปัญหา/อุปสรรค

- ๑. ข้อจำกัดด้านเวลา เวลาของผู้ให้ข้อมูลและทีมงานไม่สอดคล้องกัน
- ๒. การถ่ายทอดข้อมูลจำนวนมาก มีเนื้อหาหลากหลายและลึกซึ้ง ทำให้ต้องใช้เวลาในการสังเคราะห์ และบางประเด็นผู้ให้ข้อมูลไม่สะดวกเปิดเผย ทำให้ได้ข้อมูลไม่ครบ
- ๓. เอกสารหรือสื่อประกอบไม่ครบถ้วน บางกิจกรรมไม่มีภาพถ่ายหรือบันทึกไว้ ทำให้ขาดความสมบูรณ์
- ๔. ข้อจำกัดด้านการบูรณาการข้อมูลจากหลายฝ่าย ข้อมูลที่ได้จากเครือข่ายต้องใช้เวลาในการตรวจสอบ ความถูกต้อง

๓.๒ ข้อเสนอแนะ

- ๑. วางแผนล่วงหน้าและกำหนดกรอบคำถามที่ชัดเจน
- ๒. จัดให้มีการบันทึกภาพถ่ายและคลิปวิดีโออย่างเป็นระบบ ตลอดการดำเนินงานของ ศพก.
- ๓. ใช้แบบฟอร์มการเก็บข้อมูลที่เข้าใจง่ายและครอบคลุมทุกประเด็น
- ๔. สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองในการสัมภาษณ์เพื่อลดความกังวลของผู้ให้ข้อมูล

ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
และเครือข่าย ศพก. อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

ศพก.หลัก

- ❖ 1 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองยาง (ศพก.)

ศพก.เครือข่าย

❖ 2 ศูนย์เรียนรู้แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	❖ 7 ศูนย์เรียนรู้ปศุสัตว์
❖ 3 ศูนย์เรียนรู้การปลูกพืชใช้น้ำน้อย	❖ 8 เกษตรทฤษฎีใหม่
❖ 4 ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่	❖ 9 ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงปลา
❖ 5 ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่	❖ 10 ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน
❖ 6 ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	❖ 11 เกษตรทฤษฎีใหม่

ภาพผังแปลงภายในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

- 1 นาข้าว
- 2 ไร่ไข่
- 3 เลี้ยงหมู
- 4 เลี้ยงวัว เลี้ยงควาย
- 5 บ่อปลา

การจัดการ

เตรียมดิน

- ไถกลบฟาง

- ไถตะ

- ไถแปร

- หว่านอัตรา
25-30 กก./ไร่

1-29 วัน

- กำจัดวัชพืช
- สูบน้ำเข้านา

30 วัน

ระยะกล้า

- ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 1

สูตร 16-8-8

- กำจัดวัชพืช

60 วัน

ระยะแตกกอ

70-85 วัน

ระยะตั้งท้อง

- ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2

สูตร 15-15-15

90 วัน

ระยะออกรวง

120 วัน

ระยะเก็บเกี่ยว

ศัตรูพืช

- ตัวดำ

- หนอน

- นก

- เพลี้ยไฟ

- หอยเชอรี่

- ปู

- โรคไหม้

- เพลี้ยไฟ

- โรคไหม้

- โรคใบด่าง

- หนอนกอ

- หนอน

- นก

- ไข้มคอรวง

- โรคเมล็ดด่าง

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

